

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Karly Cháberové a soudců Štěpána Výborného a Jana Kratochvíla ve věci

žalobce: **Město Moravský Beroun**
sídlem nám. 9. května 4, Moravský Beroun
zastoupený advokátem JUDr. Janem Vyjídákem
sídlem Potoční 494/36, Šternberk

proti
žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**
sídlem Plk. Sochora 27, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 5. 10. 2017, č. j. UOOU-04002/17-23

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 22. 6. 2017, č. j. UOOU-04002/17-14, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 8 000 Kč za spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a změně některých předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), neboť nepřijal nebo neprovedl opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování osobních údajů.
2. Z obsahu správního spisu zjistil soud následující, pro věc podstatné skutečnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

3. Žalobce je obcí dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), a na základě § 8 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), je zřizovatelem Základní školy Moravský Beroun, se sídlem Opavská 128, Moravský Beroun (dále jen „Škola“).
4. Na Škole dlouhodobě, po dobu nejméně šesti měsíců od října 2015 do března 2016, docházelo k závažné šikaně jednoho žáka ze strany čtyř nezletilých chlapců 4. třídy.
5. Matka šikanovaného žáka podala dne 1. 3. 2016 stížnost adresovanou žalobci jako zřizovateli Školy, neboť předchozí řešení šikany ze strany vedení Školy považovala za nedostatečné.
6. V březnu téhož roku požádala ředitelka Školy Pedagogicko-psychologickou poradnu a Speciálně pedagogické centrum Olomouckého kraje o vypracování posudku. Tento posudek nazvaný „Výstupy psychologické intervence“ (dále též „Posudek“) byl následně zaslán starostce žalobce. V tomto posudku byl popsán průběh šikany a bylo konstatováno, že bylo prokázáno počáteční stadium šikany a nepěkného chování (opakované nadávky, naschvály, drobné vydírání a provokování, nedovolené manipulování s jeho osobními věcmi, zesměšňování a vyčleňování) vůči jednomu z chlapců 4. třídy ze strany jeho 4 spolužáků. Posudek byl uvozen tučně zvýrazněným sdělením: *„Důležitého upozornění: Zpráva včetně příloh je určena pouze Zastupitelstvu města Moravský Beroun. Obsahuje důvěrné a citlivé informace o žácích. Není vhodné ji předkládat veřejnosti či médiím. Prosíme o respektování těchto skutečností“*.
7. Rada žalobce celou záležitost projednala dne 9. 5. 2016, kdy vzala na vědomí informaci o šikaně na Škole a uložila předložit Posudek na zasedání zastupitelstva žalobce k informování zastupitelů města.
8. Pro zasedání zastupitelstva dne 18. 5. 2016 byl k plánovanému projednání bodu č. 28 „Informace o Intervenčním programu zaměřeného na žáky Základní školy Moravský Beroun“ zastupitelům zpřístupněn Posudek, v němž byla zveřejněna jména šikanovaného i šikanujících a byl také popsán průběh šikany.
9. Zastupitelstvo věc šikany projednalo na veřejném jednání dne 18. 5. 2016, kdy vzalo na vědomí informaci o Intervenčním programu zaměřeného na žáky Školy.
10. Dne 19. 5. 2016 byl podán podnět žalovanému ve věci porušení zákona o ochraně osobních údajů. Obdobný podnět podala dne 26. 5. 2016 též matka jednoho ze šikanujících žáků, která je rovněž zastupitelkou žalobce.
11. Žalovaný nejprve oba podněty neshledal důvodnými a s odkazem na § 29 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně osobních údajů věc odložil bez dalších opatření. V odůvodnění mj. konstatoval, že jestliže je projednání věci v působnosti města jako zřizovatele školy, není zpřístupnění dokumentu obsahujícího osobní údaje žáků školy zastupitelům porušením zákona a takové zpřístupnění nelze posuzovat jako zveřejňování osobních údajů.
12. Následně, na základě „žádosti o poskytnutí informace“ podaného druhou, shora uvedenou osobou podávající podnět, kterou žalovaný vyhodnotil jako stížnost dle § 175 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), žalovaný věc právně přehodnotil a dne 21. 4. 2017 zahájil správní řízení pro porušení § 13 zákona o ochraně osobních údajů.
13. Shora označeným rozhodnutím ze dne 22. 6. 2017 žalovaný uložil žalobci pokutu ve výši 8 000 Kč za spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. h) zákona o ochraně osobních údajů, protože žalobce jako správce osobních údajů podle § 4 písm. j) citovaného zákona nepřijal dostatečná opatření k tomu, aby zamezil neoprávněnému přístupu k osobním údajům žáků týkajících se šikany, která se odehrála na základní škole (a to v rozsahu jméno, příjmení, informace o navštěvované škole a školním ročníku a o průběhu šikanózního jednání), obsaženým

v podkladech, které byly zpřístupněny zastupitelům pro jednání zastupitelstva města, které se uskutečnilo dne 18. 5. 2016. Porušil tak povinnost stanovenou v § 13 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů, tedy povinnost přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů.

14. V odůvodnění prvostupňového rozhodnutí žalovaný konstatoval, že řešení stížností na šikanu spadá do působnosti žalobce jakožto zřizovatele školy a zastupitelstvo nemůže tuto věc projednat ve smyslu meritorního rozhodnutí. Věc mu je předkládána pouze „pro informaci“, a proto je třeba omezit rozsah osobních údajů na nezbytně nutný. V dané věci přitom nebylo nezbytné informovat o osobních údajích žáků, jichž se šikana dotýkala, obzvláště pokud nebylo meritorně rozhodováno, ale věc byla pouze vzata na vědomí. K principu proporcionality dodal, že v tomto případě nebylo na místě upřednostnit právo na informace před právem na ochranu osobních údajů.
15. K rozkladu žalobce předsedkyně žalovaného prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění konstatovala, že právo na informace dle § 82 písm. c) zákona o obcích je limitováno záležitostmi, které náleží do výkonu funkce zastupitelů. Podle § 84 odst. 1 tohoto zákona zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce uvedených v odstavci 2. Naproti tomu rada obce je podle § 99 odst. 1 téhož zákona výkonným orgánem obce, jejíž kompetence stanoví § 102 odst. 2 zákona a patří k nim „plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce“. Řešení stížností na šikanu tudíž spadá do vyhrazené působnosti rady a zastupitelstvo nemůže tuto věc projednat ve smyslu meritorního rozhodnutí. Pokud je tedy věc předložena zastupitelstvu pouze „pro informaci“, jak se v tomto případě stalo, je třeba omezit rozsah osobních údajů na ten, který je nezbytně nutný k projednání věci. K projednání na zastupitelstvu obce přitom nepochybně není potřeba vědomost tak detailních informací, jako jsou osobní údaje žáků, kterých se šikana přímo dotýká. V tomto smyslu je také formulováno i stanovisko Ministerstva vnitra č. 1/2016, jehož se žalobce dovolává, které ovšem nemá povahu obecně závazného předpisu a také se z velké části zabývá problematikou nesouvisející s tímto případem. To, že okruh osob, kterým byly osobní údaje neoprávněně zpřístupněny, se omezil pouze na zastupitele žalobce, bylo akceptováno jako polehčující okolnost, byť lze mít jisté výhrady vůči upozornění obsaženému v úvodu předmětného dokumentu, které vyznívá spíše jako pouhý morální apel. Ohledně komunikace ve věci před zahájením správního řízení předsedkyně žalovaného uvedla, že Úřad v rámci vyřizování podnětů v této věci postupoval vždy s ohledem na množství poskytnutých informací. Uzavřela, že neshledala v žádném ohledu důvod způsobující nezákonnost rozhodnutí, zejména uloženou pokutu má za přiměřenou.

II. Obsah žaloby

16. Žalobce předně namítá, že má pozitivní povinnost zakotvenou v mezinárodním právu podniknout veškeré rozumné kroky k zamezení a prevenci šikany. Proto má v souvislosti s bojem proti šikaně a za účelem ochrany obětí šikany ve školách, které zřídil, nejen právo, ale v kontextu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a rozhodnutí O’Keefe vs Ireland i povinnost transparentně informovat své zastupitele o závažných případech šikany. Ochrana obětí šikany má v tomto a podobných případech jednoznačnou přednost před šikanózním postupem, v rámci něhož se útočník a/nebo jeho zákonní zástupci snaží zabránit informovanosti zastupitelů zneužitím poukazu na právo na soukromí a zákon o ochraně osobních údajů.
17. Útočník ani jeho zákonný zástupce není oprávněn zneužívat ochrany poskytované zákonem o ochraně osobních údajů na úkor soukromých a veřejných práv směřujících k zamezení a prevenci šikany. Je nutné respektovat skutečnost, že i jen pouhé vědomí zastupitelů o problému šikany a

identitě útočníků může být významnou součástí zamezení i prevence šikany – v tomto konkrétním případě například matka útočníka, která je současně členem zastupitelstva, ví, že o šikaně, které se dopustil její syn, jsou informováni všichni členové zastupitelstva bez výjimky. Žalobce nadto přijal veškerá rozumná opatření, aby na jednání nedošlo ke zveřejnění identity útočníků či obětí, a jejich identita tak zůstala známá jen zastupitelům, kteří obdrželi chráněnou datovou zprávu. Žádná jiná neoprávněná osoba se ke zveřejněnému dokumentu nedostala.

18. Každý zastupitel má už z titulu výkonu své funkce právo dozvědět se veškeré informace o šikaně v příspěvkové organizaci zřízené obcí, včetně identity osob, které se jí dopustily, a to i v případě, kdy o související stížnosti meritorně rozhoduje rada obce. Je tomu tak mimo jiné i z důvodu možnosti každého zastupitele zvážit podání či přímo podat trestní oznámení nebo oznámení o přestupku proti konkrétnímu podezřelému pachateli, možnosti každého zastupitele podat návrh radě obce na konkrétní opatření vůči konkrétním osobám za účelem prevence šikany v budoucnosti, možnosti každého zastupitele přijmout veškerá rozumná opatření k tomu, aby všichni zaměstnanci Školy i rodiče všech dětí, které Školu navštěvují, mohli přispět k předcházení další šikany, včetně například zvýšené pozornosti věnované jednání útočníků, nebo možnosti každého zastupitele navrhnout na zasedání zastupitelstva usnesení s návrhem na přijetí opatření zavazujících radu města k tomu, aby přijala opatření k zamezení šikany nebo jejímu předcházení. Výklad předestřený žalovaným žalobce považuje za neústavní zásah státního orgánu do práva žalobce na samosprávu.
19. Žalobce dále namítá, že jednání spočívající v tom, že „rada obce zašle do chráněných osobních datových schránek zastupitelů dopis jim adresovaný třetí stranou doručený starostovi obce“, není a nemůže být „zpracováním osobních údajů“ ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů, protože § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů předpokládá „systematické provádění“. Tímto se daná věc odlišuje od rutinního systematického řešení určité agendy svěřené obcí zákonem. Žalovaný navíc nevysvětlil, na jakém základě dovozuje, že byl naplněn prvek „systematickosti“, a napadené rozhodnutí není v tomto ohledu přezkoumatelné. Podle názoru žalobce pak žalovaný není oprávněn bez dalšího arbitrárně dovozovat, jaké informace žalobce může či nemůže sdílet s členy zastupitelstva při řešení závažného problému, jakým šikana bez jakýchkoliv pochybností je. Žádný orgán veřejné správy nemá recept, jak závažný celospolečenský problém šikany řešit, a je proto nežádoucí, aby svými neodůvodněnými zásahy nepřímou nabízel ochranu útočníkům.

III. Vyjádření žalovaného

20. Žalovaný ve svém vyjádření odmítl námitky žalobce a odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.
21. Žalovaný uvedl, že žalobce je nepochybně správcem osobních údajů ve smyslu § 4 písm. j) zákona o ochraně osobních údajů a v dané věci zpracovával údaje žáků, kteří měli účast na šikaně (jako oběť šikany a aktéři), a to v rozsahu jméno a příjmení, informace o navštěvované škole, včetně ročníku a veškeré informace vztahující se k průběhu šikany obsažené v Posudku. Tyto údaje se týkají jednoznačně určitelných subjektů a jsou tedy nepochybně osobními údaji ve smyslu § 4 písm. a) citovaného zákona. Nepochybně se pak jedná o zpracování osobních údajů, neboť účastník řízení eviduje dokumenty potřebné k projednání zastupitelstva, které osobní údaje obsahují, uchovává je, rozesílá a dále s nimi nakládá (vyhodnocuje je apod.). Prvek systematickosti proto je v tomto případě bezpochyby naplněn.
22. Žalovaný dále podotkl, že koordinační úlohu v oblasti organizace a výkonu veřejné správy plní Ministerstvo vnitra, které ve svém stanovisku č. j. MV-94137-2/ODK-2016 ze dne 29. 6. 2016 k dané věci z hlediska zákona o obcích výslovně uvádí, že řešení stížnosti na šikanu spadá do vyhrazené působnosti rady obce. Zastupitelstvo tak mělo být o faktu, že je řešena šikana žáka příslušné školy a byly vypracovány určité postupy, informováno pouze rámcově. Rozsah informací o výstupu psychologické intervence pro účely informování zastupitelstva se měl omezit

pouze na základní parametry řešení problému šikany bez ohledu na zmíněné doporučení. Navíc informace o způsobu šikany a jména a příjmení dotčených žáků základní školy jsou údaji, jejichž šíření působí zvláště těžký zásah do soukromého života těchto žáků, a které zastupitelstvo pro účely informování o přijatých opatřeních a výstupech nepotřebuje znát.

23. Žalovaný zdůraznil, že v daném případě, s ohledem na princip proporcionality, měla ochrana osobních údajů žáků základní školy a zabránění neoprávněného zásahu do jejich soukromí v takto citlivé záležitosti přednost před právem na informace. Stejně tak se nemůže jednat o neoprávněný zásah do samosprávy. Navíc zpřístupňování osobních údajů účastníků šikany nad nezbytně nutný rozsah má bezpochyby nežádoucí účinky, a to zejména u oběti šikany. Rozsudek O'Keeffe proti Irsku se týkal zcela odlišné formy zneužívání.

IV. Argumentace účastníků při jednání 11. 3. 2019

24. Žalobce se jednání nezúčastnil; rozhodující senát při jednání neměl k dispozici žádost zástupce žalobce o odročení jednání ze dne 10. 3. 2019, a proto ji nikterak neposoudil.
25. Žalovaný při jednání setrval na své předchozí argumentaci a navrhl žalobu zamítnout.

V. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

26. Soud dle § 75 s. ř. s. přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná.
27. Podle § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů se pro účely tohoto zákona rozumí zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace.
28. Podle § 13 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů správce a zpracovatel jsou povinni přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Tato povinnost platí i po ukončení zpracování osobních údajů.
29. Podle § 45 odst. 1 písm. h) zákona o ochraně osobních údajů právnická osoba nebo fyzická osoba podnikající podle zvláštních předpisů se jako správce nebo zpracovatel dopustí správního deliktu tím, že při zpracování osobních údajů nepřijme nebo neprovede opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování osobních údajů (§ 13).
30. Podle § 82 písm. c) zákona o obcích má člen zastupitelstva obce při výkonu své funkce právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.
31. Podle § 84 odst. 1 zákona o obcích zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce (§ 35 odst. 1).
32. Podle § 102 odst. 2 písm. b) zákona o obcích je radě obce vyhrazeno plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce (§ 84 odst. 2).
33. Soud úvodem zdůrazňuje, že účelem zákona o ochraně osobních údajů je ochrana soukromí, která vychází především z čl. 7 odst. 1 a čl. 10 Listiny základních práv a svobod. Důvodnost

zásahu do tohoto práva je přitom třeba vážit ve vztahu ke každému subjektu, který se stal předmětem zveřejněných informací, včetně závažnosti informací pro veřejný život této osoby, jichž se informace týkají a míru dopadu do jejich práv (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 As 304/2017-42, č. 3748/2018 Sb. NSS).

34. V hodnocené věci bylo (prostřednictvím zveřejnění jejich identifikace) narušeno soukromí žáků 4. třídy, tj. nezletilých dětí, které požívají zvýšené ochrany jejich soukromí. Ústavní soud v tomto ohledu zdůrazňuje, že ochrana soukromí a důstojnosti je ve zvýšené míře dána právě při informování o nezletilých dětech či obdobně zranitelných osobách, z čehož vyplývá, že obecné soudy i ostatní orgány veřejné moci (včetně Úřadu pro ochranu osobních údajů) jsou povinny právě těmito informacím věnovat zvýšenou pozornost oproti ostatním osobním údajům a poskytnout jim mnohem důraznější ochranu (viz náleze ze dne 20. 12. 2016, sp. zn. Pl.ÚS 3/14). S tímto se soud naprosto ztotožňuje, neboť právě nezletilí (již pro svůj zatím omezený rozumový a mravní vývoj) mohou být citelněji zasaženi při prolomení jejich soukromí, resp. se mohou obtížněji vypořádat se situací, kdy jsou nad nezbytně nutnou míru zveřejněny jejich identifikační údaje.
35. Uvedené platí obzvláště tehdy, pokud jsou zveřejňovány informace z velmi citlivé oblasti, již šikana bezesporu je. Ta je v první řadě velmi citlivě a negativně vnímána její obětí, ale rovněž její pachatelé mohou její příčiny i důsledky vnímat s ohledem na svůj věk omezeně, a proto je nezbytné na ně náležitě odborně působit, nikoli je cíleně ostrakizovat (obzvláště pokud se jedná o žáky prvního stupně základní školy). V této souvislosti soud zdůrazňuje, že šikana jako velmi negativní fenomén představuje spletitý problém, jehož vyřešení náleží vhodně vzdělaným odborníkům, kteří mohou důsledně rozpoznat veškeré její příčiny a zabránit jejímu dalšímu pokračování. Jejím řešením je náležitá péče s obětí, šikanujícími i školním kolektivem (zde třídou), přičemž ke zdárnému výsledku lze mnohdy dospět až za využití služeb pedagogicko-psychologických poraden (jako tomu bylo v tomto případě). Ve velmi omezené míře ji však mohou vyřešit zastupitelé žalobce (viz také dále).
36. Platí, že zveřejnění identity dětí dotčených šikanou může na jedné straně zvýšit trauma oběti a také ztížit pochopení nastalé situace ze strany útočníků (včetně identifikace chyb a poučení se z nich). Soud se neztotožňuje s názorem žalobce, že by tímto byli útočníci jakkoli „chráněni“, nýbrž je kladen důraz na jejich nápravu ve smyslu porozumění negativních důsledků šikany pro šikanovaného, pro školní kolektiv i pro ně samotné. Lze si stěží představit, že by určitá stigmatizace žáků 4. třídy, jejichž identifikace by byla zveřejněna, mohla tomuto řešení napomoci, resp. by přispěla k dalšímu pozitivnímu psychickému a sociálnímu vývoji útočníků, včetně pochopení chyb a poučení se z nich. K zabránění pokračování šikany tak dle soudu nemůže přispět zveřejnění (byť velmi omezenému okruhu osob) jmen oběti ani útočníků. Soud ostatně přiměřeně odkazuje také na zákon o soudnictví ve věcech mládeže, který zakotvuje specifická práva dětí mladších patnácti let a mladistvých na ochranu před zásahy do jejich osobního soukromí v zájmu minimalizace možných stigmatizujících důsledků řízení a jeho výsledků v případech věcí projednávaných soudy mládeže. Zde, kde vůbec nejde o trestní proces, musí být možné stigmatizaci ještě výrazněji předcházeno.
37. Soud pak znovu zdůrazňuje zásadní skutečnost, že ve zveřejněném Posudku nebyla zmíněna pouze jména útočníků, nýbrž též jméno šikanovaného. Jeho identita by však vždy měla být chráněna v maximální míře, neboť jako nezletilá oběť nevhodného chování ze strany spolužáků požívá nejvyšší ochrany soukromí. Zde je nezbytné zohlednit, že zveřejnění identity oběti může mít negativní důsledek na její schopnost se s nastalou situací vyrovnat, což musí být jedním z hlavních cílů jakýchkoli opatření zamezujících šikaně. Zde soud přiměřeně odkazuje také na ochranu soukromí, která je zákonem o obětech poskytnuta obětem trestných činů (viz § 15 a § 16), kdy dle § 8a odst. 2 trestního řádu při poskytování informací orgány činné v trestním řízení zvláště dbají na ochranu osobních údajů a soukromí osob mladších 18 let. Zveřejnění identity

nezletilé oběti šikany tedy a priori nemůže (při absenci razantně zásadních důvodů sledujících její prospěch) požívat právní ochrany.

38. Z výše uvedeného vyplývá, že s ohledem na charakter osob, jejichž identita byla zveřejněna (dětí ve věku 4. třídy základní školy), a také s ohledem na povahu daných informací (podrobný popis šikany ve škole) a jejich možný dopad na vývoj těchto dětí, byla v dané věci zintenzivněna nezbytnost ochrany práva na soukromí dotčených osob. Za této situace by právo na soukromí muselo ustoupit jinému, v kolizi stojícímu právu či veřejnému prospěchu pouze v případě, kdy by byla zjištěna přítomnost jiných enormně důležitých zájmů, které by právo na soukromí převýšily a podpořily by nezbytnost ochrany onoho v kolizi stojícího práva.
39. Soud se v tomto smyslu zabýval předně tím, zdali z výkonu své funkce museli být zastupitelé podrobně informováni o šikaně na Škole, jejímž zřizovatelem je žalobce. Pokud by totiž z výkonu své funkce závazně rozhodovali o dotčených otázkách, byla by zvýrazněna důležitost toho, aby byli důkladně seznámeni s okolnostmi vyskytnuvšího se problému, neboť pouze řádně informovaný zastupitel je schopen náležitě věc posoudit a následně vyjádřit svou vůli při hlasování, jímž může ovlivnit chod a jednání obce či její příspěvkové organizace.
40. Pravomoci zastupitelstva jakožto jednoho z orgánů obce jsou taxativně vymezeny ve shora citovaném § 84 zákona o obcích, přičemž se jedná o záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, pokud nejsou svěřeny zákonem krajům nebo pokud nejde o výkon přenesené působnosti, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zvláštní zákon. Pravomoci rady města jsou pak taxativně vyjmenovány v § 102 zákona o obcích, přičemž představují okruh úkolů a činností, které, až na výslovně stanovené výjimky, nemůže v obcích, v nichž je rada obce zřízena (zvolena), vykonávat žádný jiný orgán, takže ani rada obce sama nemůže případně rozhodnout o svěření výkonu některé z vyjmenovaných pravomocí jinému orgánu obce. A zákon v § 84 odst. 4 výslovně zakazuje zastupitelstvu obce, aby si při existenci rady obce atrahovalo některé z jejích pravomocí uvedených v citovaném ustanovení.
41. Pro danou věc je pak zásadní shora citovaný § 102 odst. 2 písm. b) zákona o obcích, dle něhož je radě obce vyhrazeno plnit vůči právníkům osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce úkoly zakladatele nebo zřizovatele, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce. Škola jakožto příspěvková organizace zřízená žalobcem představuje právě takovou právní osobu, pročež se podává, že řešení jejich záležitostí je vyhrazeno pouze radě obce a nikoli zastupitelstvu. A jelikož zákon o obcích v § 84 odst. 4 výslovně zakazuje, aby o těchto záležitostech pravomocně rozhodovalo zastupitelstvo, nelze než dovést, že zastupitelé žalobce nemohli nikterak závazně o problému šikany na Škole rozhodovat. Určitou výjimku by představovala až situace, kdy by byly dotčené problémy natolik závažného rázu, že by bylo rozhodováno o zrušení Školy jako příspěvkové organizace (viz § 84 odst. 2 písm. d) zákona o obcích); tento extrémní stav však v daném případě nenastal.
42. Za této situace soud musí přisvědčit žalovanému, že byla snížena intenzita nezbytnosti informovat dopodrobna zastupitele o vzniklých problémech, včetně poskytnutí Posudku bez jakýchkoli anonymizačních zásahů, neboť pokud zastupitelé ve věci pravomocně nerozhodovali, nebyl dán zásadní důvod, pro který by museli být dopodrobna (včetně jmen útočnicků a obětí) seznámeni s nastalými problémy v 4. třídě Školy.
43. Soud se samozřejmě naprosto ztotožňuje se žalobcem, že je nezbytné vyvinout maximální úsilí, aby byla účelně řešena problematika šikany a aby jí bylo v co nejvyšší míře předcházeno. Dle soudu však za tímto účelem nebylo nezbytné při řešení šikany na Škole informovat zastupitele obce o identitě útočnicků a obětí, neboť ta sama o sobě nebyla pro posouzení a hodnocení vzniklých problémů na Škole v rámci jednání zastupitelstva významná. Jakékoli preventivní kroky, o kterých hovoří žalobce, by totiž mohli zastupitelé podniknout též v případě, kdy by v Posudku byla inkriminovaná jména začerněna, resp. kdy by zastupitelé nemohli útočnický ani oběť identifikovat. Navíc se podává, že i ze samotného Posudku vyplývá, že daný problém byl

v předmětné třídě Školy řešen k tomu příslušnými a odborně vzdělanými subjekty (ostatně tuto skutečnost vzalo zastupitelstvo na vědomí a byla s ní ztotožněna též matka šikanovaného), pročez právě ty mají v řešení šikany na školách největší kompetence a mají nejvhodnější předpoklady pro úspěšné vyřešení nastalé situace. Zajisté vhodnější, nežli jednotliví zastupitelé využívající informace o identitě útočníků a oběti, jak v žalobě naznačuje žalobce.

44. Pro úplnost pak soud uvádí, že možnost zveřejnit identitu žáků nemohla být dána ani § 82 písm. c) zákona o obcích. Soud především vyzdvihuje, že v dané věci byly informace zveřejněny z vůle žalobce a nikoli na základě žádosti zastupitele, přičemž obsahem dotčeného ustanovení je interpellativní oprávnění člena, tj. právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce (tj. funkce člena zastupitelstva). Ze správního spisu však nikterak nevyplývá, že by jakýkoli zastupitel sdělení těchto informací požadoval, a proto odkaz na uvedené ustanovení není na místě. Navíc i v případě § 82 písm. c) zákona o obcích platí, že informace nemusí být poskytnuty vždy, tedy i tehdy, pokud jejich poskytnutí brání jiné zákony. A takto (jak vyplývá ze shora řečeného) by zákon o ochraně osobních údajů i v případě postupu dle § 82 písm. c) zákona o obcích (tj. při žádosti zastupitele) chránil identitu obětí i útočníků, a proto by tato konkrétní informace nemohla být poskytnuta (ledaže by žadatel předložil natolik zásadní argumenty pro zveřejnění identity dotčených osob, že by muselo být upozaděno právo na jejich soukromí).
45. S ohledem na výše uvedené nemůže být důvodná ani námitka žalobce, že s identitou daných osoba byla seznámena pouze úzká skupina osob, která navíc byla informována o nezbytnosti zachovat mlčenlivost o zjištěných skutečnostech, protože za situace, kdy nebylo nezbytné zastupitelstvo s těmito citlivými informacemi takto konkrétně seznámit, došlo k zásahu do práva na soukromí dotčených osob a k porušení zákona o ochraně osobních údajů. Tato skutečnost byla žalovaným správně zhodnocena až při úvaze o výši uloženého trestu, neboť se podává, že omezený počet osob, který se s chráněnou informací seznámil, má dopad do závažnosti předmětného jednání.
46. Soud tedy uzavírá, že za situace, kdy bylo zasaženo soukromí nezletilých dětí a byla zveřejněna jak jména útočníků, tak i jméno oběti šikany, přičemž se jednalo o údaje vztahující se k záležitosti, jež zajisté měla dopad především do života šikanovaného, převáží právo na soukromí nad právem zastupitelů, jež mají za úkol sledovat zájmy obce a dohlížet na ně, být podrobně o této záležitosti informován. Dle soudu tedy nebyl naplněn parametr nezbytnosti a potřebnosti k tomu, aby bylo na místě prolomit soukromí dotčených osob, a proto jednání žalobce zasáhlo do těchto práv a bylo rozporné se zákonem na ochranu osobních údajů.
47. S ohledem na výše uvedené pak nemohlo nikterak dojít k porušení práva na samosprávu, neboť samosprávnými pravomocemi v daném případě disponuje především rada obce, do jejíž činnosti napadená rozhodnutí nikterak nezasáhla. Zastupitelé byli s daným problémem řádně seznámeni na jednání zastupitelstva, přičemž s ohledem na jejich pravomoci by postačovalo, pokud by jim byla poskytnuta pouze anonymizovaná verze Posudku tak, aby mohli řádně dohlížet na dění v obci, včetně organizací touto obcí zřízenými.
48. Soud musí konečně odmítnout poukaz žalobce na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 1. 2014 ve věci O’Keeffe proti Irsku, stížnost č. 35810/09, neboť ten se týkal zásadně jiné věci (odrazení od závažných trestních činů v sexuální oblasti a efektivity systému trestního práva, resp. odpovědnosti státu, pokud nefunguje systém účinné ochrany obětí zneužívání nezletilých) a nikterak neřešil možnosti zásahu do soukromí nezletilých osob zveřejněním jejich identifikačních údajů. Závěry uvedeného rozhodnutí tedy dle soudu nelze nikterak využít v nyní posuzované věci, přičemž soud odkazuje na již na shora vyčtené, že nikterak nemínil bagatelizovat nezbytnost účinného boje proti školní šikaně; tento cíl však nemůže podpořit nezákonné zásahy do soukromí nezletilých osob.

49. Závěrem soud musí odmítnout námitku žalobce, že se v jeho případě vůbec nejednalo o zpracování osobních údajů, neboť nebyl naplněn parametr „systematičnosti“ dle § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů.
50. K podmínce systematičnosti se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 22. 1. 2013, č. j. 9 Aps 5/2012-56 (č. 2811/2013 Sb. NSS), tak, že zákon o ochraně osobních údajů se nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů, které nejsou dále systematicky zpracovány. Aby tedy mohlo jít o zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů, musí jít o systematickou činnost prováděnou přímo s osobními údaji. V rozsudku ze dne 17. 7. 2018, č. j. 3 As 3/2017 – 38, pak Nejvyšší správní soud jazykovým výkladem dospěl k tomu, že tato systematičnost nepochybně spočívá v opakované, utříbené a jednotlicí činnosti. Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud i při užití systematického a teleologického výkladu. Regulaci podle zákona o ochraně osobních údajů tak podléhá jen pravidelné a utříbené nakládání osobními údaji (tzn. systematické). Pojetí zpracování osobních údajů spočívající v systematičnosti vyjmenovaných činností odpovídá nedávné i současně účinné úpravě práva EU, neboť směrnice č. 95/46/EC Evropského parlamentu a Rady z roku 1995 o ochraně jednotlivců ve vztahu ke zpracování osobních dat a o volném pohybu těchto dat v čl. 2 písm. b) obsahuje definici, podle níž je zpracováním osobních údajů „jakýkoli úkon nebo soubor úkonů s osobními údaji, které jsou prováděny pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromažďování, zaznamenávání, uspořádávání, uchovávání, přizpůsobování nebo pozměňování, vyhledávání, konzultace, použití, sdělení prostřednictvím přenosu, šíření nebo jakékoli jiné zpřístupnění, srovnání či kombinování, jakož i blokování, výmaz nebo likvidace.“ Článek 3 bod 1 směrnice dále stanovuje, že „tato směrnice se vztahuje na zcela nebo částečně automatizované zpracování osobních údajů, jakož i na neautomatizované zpracování osobních údajů, které jsou obsaženy v rejstříku nebo do něj mají být zařazeny“. Obdobnou konstrukci ostatně zvolili Evropský parlament a Rada i v nařízení EU/2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, kdy článek 4 bod 2 definuje zpracování jako „jakoukoliv operaci nebo soubor operací s osobními údaji nebo soubory osobních údajů, který je prováděn pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení“. Obdobně jako u směrnice 95/46/ES stanovuje Nařízení v článku 2 bodu 1, že „toto nařízení se vztahuje na zcela nebo částečně automatizované zpracování osobních údajů a na neautomatizované zpracování těch osobních údajů, které jsou obsaženy v evidenci nebo do ní mají být zařazeny.“
51. Jakkoli soud nikterak nepopírá, že v nyní posuzované věci bylo zveřejnění osobních údajů pouze jednorázové a nejednalo se o dlouhodobě systematické nakládání osobními údaji jako v případě jiných agend spravovaných obcí, tak podmínka systematičnosti byla naplněna. Soud se ztotožňuje se žalovaným, že se o zpracování osobních údajů jednalo, neboť žalobce dané údaje shromáždil a uložil (v rámci projednání dotčené stížnosti), hodnotil (při jednání rady či při návrhu usnesení zastupitelstva) a také je zpřístupnil tím, že je poskytl zastupitelům obce. Prvek systematičnosti byl proto v tomto konkrétním případě naplněn a žalobce se nemůže dovolávat nenaplnění definice obsažené v § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. Soud v rámci této námítky neshledal ani nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný se v prvoinstančním rozhodnutí tomu, zda se vůbec jednalo o „zpracování osobních údajů“ ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů, věnoval a své závěry odůvodnil (viz s. 5 dotčeného rozhodnutí). Předsedkyně žalovaného pak sice v rámci vypořádání rozkladových námitek dotčenou okolnost výslovně neposoudila, důvodem však bylo, že žalobce v rámci podaného rozkladu tuto námitku nevznesl. Proto se žalobce nemůže v tomto ohledu dovolávat nepřezkoumatelnosti jejího rozhodnutí, neboť nebyla povinna se k nyní tvrzenému nenaplnění podmínek § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů vyjádřit.

VI. Závěr

52. Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.
53. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha, 11. března 2019

JUDr. Karla Cháberová v. r.
předsedkyně senátu